

COLUMN

Jarenlang moest het varken zich aanpassen aan zijn omgeving. Nu is een **omgekeerde trend** waarneembaar. Dat vergt inspanning van de varkenshouder.

Varken krijgt staart

Rudolf Raymakers, dierenarts bij veterinair centrum Someren (N.-Br.)

VARKENS zijn sociale, intelligente dieren. Daarover is iedereen het eens. In het verleden probeerden we het varken aan te passen aan huisvestingsystemen die wij, mensen, handig vonden. In zekere zin zijn we daar goed in geslaagd. Ook hebben we de dieren aan onze voedingswensen aangepast. Daarvoor moesten we wel staarten couperen en beerbiggen castreren om geen problemen te krijgen met staartbijten en berengeur.

Nu is er een duidelijke tendens waarneembaar om omstandigheden aan te passen aan behoeften van onze landbouwhuisdieren. Dit is geregeld in afspraken die we met ons allen hebben gemaakt, met betrekking tot dierenwelzijn en het recht dat dieren hebben om hun natuurlijke gedrag te ontplooiën.

Ik wil dieper ingaan op twee belangrijke aspecten in dit verband: het castreren van biggen en couperen van staarten. Enkele jaren terug is een convenant opgesteld waarin een termijn werd afgesproken wanneer gestopt zou worden met het castreren van beerbiggen. Inmiddels worden al op grote schaal beren afgeleverd. Zelfs in Duitsland komt de discussie over het slachten van beren op gang.

Er zijn veel beren op de weg als je een dergelijk traject in gaat. En er zullen nog heel wat figuurlijke beren moeten worden afgeschoten, voordat we dit traject bevredigend hebben doorlopen. Maar dan hebben we ook wat! We winnen immers aan dierenwelzijn vanwege het uitblijven van castratie en we winnen aan duurzaamheid vanwege de betere voerbenutting.

Aan de afzetkant moeten

we goed blijven communiceren met de afnemers; sommige mensen hebben nog twijfels over de aanwezigheid van berengeur. Ook moeten we nog kennis ontwikkelen over het meest geschikte houderijsysteem. Gaan we gelten en beren in toomverband opleggen, zodat we minder last hebben van het pubergedrag van de beren? Eensgezindheid tussen erfbetreders is belangrijk. Ook ontwikkelingen op het gebied van voeding, hokinrichting en genetica zullen nog een belangrijke rol spelen in dit proces.

Het couperen van staarten is ook een ingreep die ter discussie staat. Als we couperen nu zomaar zouden verbieden, ontstaat een groot probleem met staartbijten. Dit komt voor een deel omdat de dieren leven in een omgeving waarin zij veel te weinig afleiding hebben, maar ook omdat ze onvoldoende geleerd hebben met conflicten om te gaan. Dat betekent dat staartbijten niet alleen met afleidingsmateriaal moet worden aangepakt, maar ook met training van sociale vaardigheden. Er zijn wel ideeën hoe je dit probleem kunt tackelen. Laat bijvoorbeeld twee tomen bij elkaar komen tijdens de zoogperiode. Op die manier leren de biggen al vroeg hoe ze met soortgenoten buiten de eigen toom moeten omgaan.

Als je bovenstaande processen bekijkt, zie je dat er veel groeperingen bij zijn betrokken, veel mensen hebben er een mening over. Communicatie tussen alle betrokkenen brengt oplossingen naderbij. Dus laten we de discussies met open vizier voeren. Daarmee bewijzen we de varkenshouderij een dienst.

Steeds meer varkenshouders in Nederland houden beren. FOTO: KOOS GROENWOLD